

Razvijajmo se zajedno

VJEŠTINA POUČAVANJA

- kako povećati učinkovitost edukacija usmjerenošću na učenika i njegove potrebe –

uloge poučavatelja
usmjerenost na učenika i njegove potrebe
proces učenja i proces poučavanja
lijeva i desna hemisfera pri učenju

Pripremile:

Zrinka Hrupelj, prof.

Mr. sc. Jadranka Delač Hrupelj

Maksimirska 79a/I, Zagreb

01 / 466 24 64

www.creativa.hr

Što je zajedničko shiatsu¹ tretmanu i procesu poučavanja?

Shiatsu terapeut radi utiskivanjem palca ili cijelog dlana u tijelo primatelja tretmana. Tijelo primatelja reagira na taj vanjski podražaj aktiviranjem simpatičkog vegetativnog sustava – propitivanjem je li taj primljeni dodir prijateljski ili ga treba tumačiti kao napad. Između ostalog, aktivirani simpatikus napinje tijelo primatelja.

Da bi shiatsu terapeut uspješno radio, potrebno mu je puno povjerenje primatelja. Povjerenje na nesvjesnoj razini, povjerenje tijela. Potrebno mu je da primatelj živčani sustav shvati da se ne radi o napadu na organizam, i da se umjesto aktiviranog simpatikusa aktivira parasimpatikus, zahvaljujući kojem se tijelo (i um) primatelja opušta.

I, što radi shiatsu terapeut? Radi istovremeno dvjema rukama: jedna ruka naziva se radna ruka – to je ona koje se kreće duž primateljeva tijela kako bi 'obavila posao' – pritiscima i rotacijama ponovno uspostavila željeni protok energije. Druga ruka naziva se ruka majka – to je ruka koja miruje na tijelu primatelja pružajući mu podršku. Njezina je jedina uloga da umiruje primatelja na duboko nesvjesnoj razini, slanjem poruke 'Sve je u redu'.

Slično shiatsu tretmanu u procesu poučavanja poučavatelj 'utiskuje' u organizam učenika nove informacije, a učenik, posve nesvjesno, propituje radi li se o napadu na njegov integritet ili o prijateljskoj podršci njegovom razvoju. Da bi uspješno 'utiskivao' nova znanja, poučavatelj mora raditi 'dvjema rukama' – biti istovremeno 'radna ruka' – donositelj znanja, stručnjak, onaj koji poziva na promjenu – ali biti i 'ruka majka' – motivator, facilitator procesa, onaj koji će podržati postojeće kvalitete učenika, koji će ih ohrabrivati i hvaliti uložene napore. Samo tako može osigurati uspješnost cjelokupnog procesa prenošenja znanja i razvoja vještina i ostvarenje željenih promjena kod učenika.

¹ Shiatsu (doslovno: pritisak palca) metoda kojom se organizmu pomaže da se samo izliječi tako što se ponovno uspostavlja prirodni protok energije u tijelu, razvijena na temeljima tradicionalne kineske medicine, 60.-ih godina 20. stoljeća pristigla na Zapad, gdje se do dan danas većinom i dalje krivo smatra samo jednom od tehnika masaže, budući da je masaži slična po načinu izvedbe – pritiscima i rotacijama dijelova tijela.

ULOGE POUČAVATELJA

1. FACILITATOR PROCESA I MOTIVATOR

- § definira ciljeve edukacije
- § istražuje očekivanja polaznika i povezuje ih s ciljevima edukacije
- § ima jaku orijentacije na rješenja, motivira polaznike pozivom na izazove
- § kreira pozitivnu atmosferu, atmosferu uspjeha i ugone
- § koristi snagu grupe, koordinira odnose među polaznicima

2. PREDAVAČ I EKSPERT

- § posjeduje znanje – predavanje, usmjereni razgovori i rasprave
- § razvija vještine - upućuje u korištenje novog znanja kroz vježbe s povratnom informacijom
- § ima bogato iskustvo i vještine – poučava vlastitim primjerom

3. VODITELJ

- § koordinira rad grupe kroz dogovorena pravila
- § vodi računa o vremenskim okvirima
- § zadržava fokus polaznika na temi
- § upravlja dinamikom uključenosti polaznika

USMJERENOST NA UČENIKA I NJEGOVE POTREBE

Sustavi predočavanja

VI ZUALNI TIP želi vidjeti stvar. Vrlo su osjetljivi na vizualne podražaje (lako pamte

lica, odjeću, grafičku uređenost materijala, itd.). Pri učenju su skloni podcrtavanju teksta različitim bojama, pravljenju skica i crteža koji ilustriraju sadržaj. Da biste njima prilagodili edukaciju, potrebno je **uključiti vizualna pomagala** (poput plakata, skica, grafikona, slika itd.).

Pri oblikovanju plakata i prezentacija, imajte na umu da je ono što tu poruku čini vizualnom odnos pozadine i teksta, uporaba boja, oblika i ilustracija.

AUDITIVNI TIP želi **čuti** stvar. Posebno su orijentirani na zvukove, pa tako i na govor (i

to više na intonaciju nego na riječi). Njima je važno da im informacije budu izgovorene. Ne zaboravite na auditivne tipove dok se služite vizualnim pomagalicama – sve što pokazujete popratite usmenim komentarom. Za uspješnu komunikaciju s auditivnom tipovima pripazite na vlastitu intonaciju, naglasite bitne informacije nešto sporijim i/ili glasnijim izgovaranjem. Raspoređujte stanke u govoru s obzirom na logičnost misli koju prenosite.

KINESTETIČKI TIP želi osjetiti, dotaknuti, pomaknuti stvar. Važna im je udobnost i

ugoda za vrijeme edukacije, a najbolje uče u pokretu i kroz praktičan rad. Važno im je da zaista sudjeluju u edukaciji. Približite im se, rukujte se s njima, gestikulirajte, obogatite trening dinamičnim vježbama, grupnim radom, igranjem uloga itd. Kreirajte ugodnu atmosferu, osigurajte dozu smijeha. Vodite računa o svom držanju, disanju i emocijama (skloni su 'zaraziti se' emocijama predavača).

Stilovi učenja prema Davidu Kolbu

KONKRETNO

AKTIVIST

uključen i konkretan

jak u obavljanju,

djelovanju

želi odmah osjetiti korist

ne voli dugo pasivno slušati

ne zanima ga teorija

rado aktivno sudjeluje

od poučavatelja mu treba da jasno

navede koristi od primjene novog

učenja, dokaže primjenjivost znanja u

svakodnevnom životu (radu), da upute

i savjete za djelovanje odmah nakon

edukacije

voli poučavatelje koji su iskusni

praktičari u onome što poučavaju

PROMATRAČ

distanciran i konkretan

jak u imaginaciji, široki interesi

voli opise, priče-primjere

dugo promatra sa strane

sluša, promišlja i uspoređuje

tih u diskusijama, ne voli

vježbe

od poučavatelja mu treba da ga jako

motivira za učenje kroz slikovite opise i

usporede, da mu da vremena prije nego

traži njegovu uključenost i da mu

omogući postupno uključivanje kroz rad u

grupi i manju izloženost

voli poučavatelje koji s entuzijazmom

govore o onome što poučavaju

UKLJUČENI

DISTANCIRANI

PRAGMATIČAR

uključen i apstraktan

jak u iznalaženju koncepata

traži proces, postupak, metodu

ne voli previše digresija

sudjeluje pitanjima

rado se aktivno

uključuje

od poučavatelja mu treba da ga

detaljno i postupno uputi primjenu

naučenog, da mu da dovoljno vremena

za dubinsko proučavanje teme te da

mu omogući aktivno uključivanje u

proces učenja (kroz vježbe)

voli poučavatelje koji dobro (dubinski)

razumiju procese koje poučavaju

TEORETIČAR

distanciran i apstraktan

jak u analizama i sintezama

zanimaju ga definicije,

činjenice, teorije, argumenti

usmjeren na sadržaj

voli rasprave, ne voli

vježbe

od poučavatelja mu treba da mu

rastumači koncepte i argumentira njihovu

važnost, navede podatke, potakne

polaznike na samostalno zaključivanje,

omogući raspravu i ne inzistira odmah na

primjeni naučenog

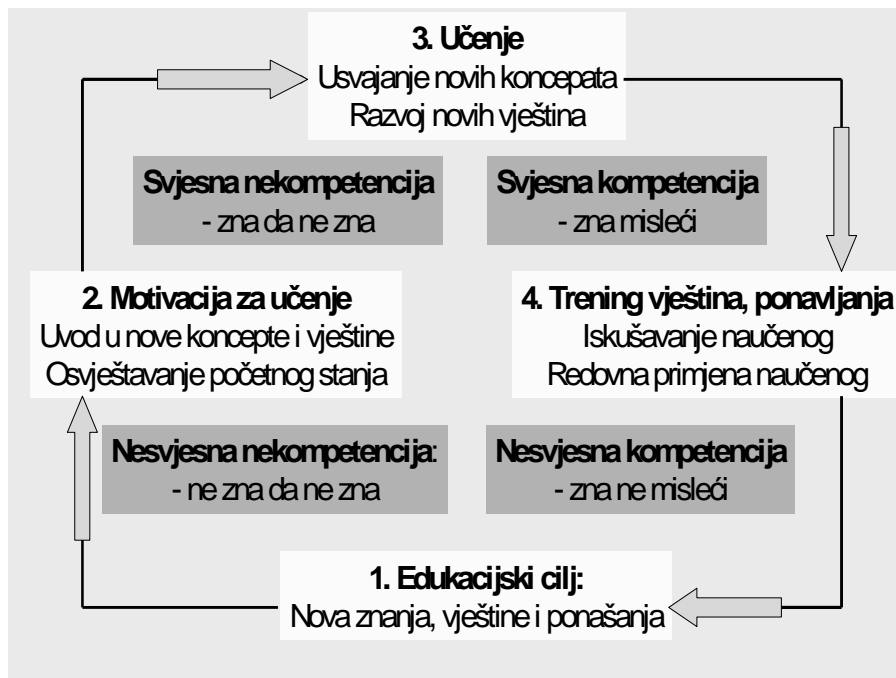
voli poučavatelje koji su prepoznati kao

stručni autoriteti za temu koju poučavaju

APSTRAKTNO

PROCES UČENJA I PROCES POUČAVANJA

TIJEK (STRUKUTRA) EDUKACIJE

1. UVODNI DIO - MOTIVIRANJE

- § zagrijavanje i povezivanje
- § ciljevi treninga i očekivanja polaznika
- § uvod u temu (najava, igra, grupna vježba)

2. GLAVNI DIO - **UČENJE**

- § tumačenje, demonstracija i upućivanje
- § usmjerene diskusije i interakcije
- § rad na problemu, slučaju, primjeru
- § proba novih vještina, vježba (i ponavljanja)

3. **ZAKLJUČNI DIO - UČVRŠĆIVANJE**

- § sažetak treninga
- § feedback polaznika na edukaciju
- § najava daljnjih akcija

STRUKTURA GLAVNOG DIJELA

Slijed tumačenja

- kronološki
- od poznatog prema nepoznatom
- od jednostavnijeg prema složenijem
- od općeg prema pojedinačnom

Dinamika učenja

- prvo tumačenje, zatim vježbe
- tumačenje i vježbe naizmjenično

Vremenski okviri

- § svakih 90-120 minuta obavezna pauza
- § unutar bloka od 90-120 minuta izmjenjivanje vrsta aktivnosti polaznika:
 - mentalne aktivnosti: slušanje predavanja, usmjereni razgovori, diskusije, rad na zadacima
 - emocionalne aktivnosti: 'slobodni' razgovori, igre, humor - smijeh
 - fizičke aktivnosti: kretanje u prostoru, fizičke vježbe i igre, premještanje polaznika

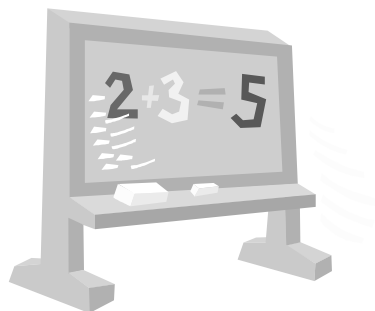
METODE POUČAVANJA

- § izbor metoda u skladu s
 - ciljevima edukacije – razinom znanja koja se želi ostvariti
 - profilom polaznika
 - specifičnostima sadržaja
 - trajanjem edukacije i veličinom grupe
- § više interaktivnih metoda – veća motiviranost
- § više iskustvenog učenja – bolja naučenost
- § više kombiniranih metoda – veća uključenost bolje razumijevanje potpunije učenje

• tumačenje	• vježbe s ponavljanjima
• usmjereni razgovori	• proba vještina
• diskusije	• trening vještina
• demonstracije	• igranje uloga
• grupni rad	• studije slučaja
• individualni rad	• igre i metafore
	• učenje iz povratne informacije

LIJEVA I DESNA HEMISFERA PRI UČENJU

LIJEVA POLUTKA MOZGA

- § analitična, verbalna
- § racionalna je, logična
- § procjenjuje, kritizira
- § analizira, detaljizira
- § pamti riječi i brojeve

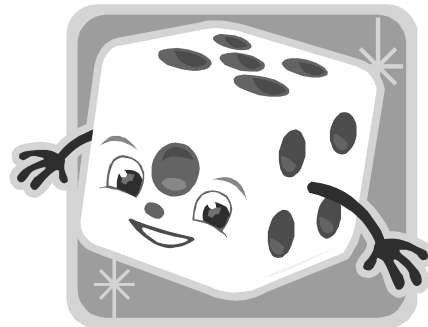
ODGOVORNA JE ZA

- § jezik, gramatiku, sintaksu
- § čitanje, pisanje
- § mišljenje
- § govor

ZA UČENJE KROZ LIJEVU POLUTKU

- § učenje kroz tumačenje, usmjerene razgovore i diskusije
- § logičko povezivanje i analiziranje
- § verbalni zadaci (usmeni i pisani)
- § 'kreda i ploča' (plakat ili prezentacija)

DESNA POLUTKA MOZGA

- § holistička, neverbalna
- § kreativna je, emocionalna
- § misli u slikama, vizualizira
- § zahvaća cjelinu
- § pamti ljude, stvari i iskustva

ODGOVORNA JE ZA

- § snalaženje u prostoru
- § usvajanje pojmova
- § intuiciju
- § govor tijela

ZA UČENJE KROZ DESNU POLUTKU

- § učenje kroz igru i usporedbu
- § iskustveno i osjećano učenje
- § učenje kroz pokret, sliku i glazbu
- § grupni rad, kolaž, igre...

Koristeći obje polutke

- § postajemo kreativniji
- § brže rješavamo probleme
- § poboljšavamo pamćenje
- § brže učimo
- § bolje razumijemo verbalnu i neverbalnu komunikaciju
- § unapređujemo svoju sposobnost komuniciranja